

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Biblioteka Pisarzy Polskich
Seria B Nr 22

Redaktor naczelny
JERZY WORONCZAK

Komitety redakcyjne
WŁADYSŁAW FLORYAN, KONRAD GÓRSKI,
WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ,
TADEUSZ WITCZAK (sekretarz redakcji)

oraz

zespół opracowujący „Dzieła wszystkie”
Jana Kochanowskiego

MARIA RENATA MAYENOWA (przewodnicząca zespołu),
JERZY AXER, MARIAN BORECKI, MARIA CYTOWSKA,
MARIA KARPLUK, BOGUSŁAW KREJA, ZBIGNIEW NOWAK,
BARBARA OTWINOWSKA (sekretarz zespołu), JERZY MAŃKOWSKI,
JANUSZ PELC, FRANCISZEK PEPEŁOWSKI, ELŻBIETA SARNOWSKA-
-TEMERIUŚ, ANNA SIEMIGINOWSKA, WIKTOR WEINTRAUB,
KRYSTYNA WILCZEWSKA, TADEUSZ WITCZAK,
JERZY WORONCZAK, LUCYNA WORONCZAKOWA,
JERZY ZIOMEK

Jan
Kochanowski
DZIEŁA WSZYSTKIE

Wydanie sejmowe
TOM WSTĘPNY

Wprowadzenie
wydawnicze

33 1704000

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Wprowadzenie wydawnicze

DO EDYCJI

JAN
KOCHANOWSKI
DZIEŁA WSZYSTKIE

Opracowali

MARIA RENATA MAYENOWA i JERZY WORONCZAK

(Dotychczasowe wydania zbiorowe
Zasady i układ edycji)

oraz

MARIA KACZMAREK i EWA GŁĘBICKA

(Informator wersyfikacyjny poezji polskiej
i łacińskiej Jana Kochanowskiego)

WROCŁAW
WARSZAWA • KRAKÓW • GDAŃSK • ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
MCMLXXXIII

6. <i>Jan Kochanowski</i> . Red. D. Kraków, Druk. Łazarzow, 1600. Piekarski I. 6. Egz.: B-ka Zakł. Nar. im. Ossolińskich, XVI. Qu. 1995	195
7. <i>Jan Kochanowski</i> . Red. D. Kraków, Bazyli Skalski w Druk. Łazarzowej, [po 6 IV] 1604. War. A. Piekarski I. 7. Egz.: B-ka Zakł. Nar. im. Ossolińskich, XVII. 691	196
8. <i>Jan Kochanowski</i> . Red. E. Kraków, Andrzej Piotrkowczyk, 1611. Piekarski I. 8. Egz.: B-ka Zakł. Nar. im. Ossolińskich, XVII. 812	197
9. <i>Jan Kochanowski</i> . Red. F. Kraków, Andrzej Piotrkowczyk, 1617. Wyd. A. oryg. Piekarski I. 9. Egz.: B-ka Zakł. Nar. im. Ossolińskich, XVII. 1222	198
10. <i>Jan Kochanowski</i> . Red. F. Wyd. B. Kraków, Andrzej Piotrkowczyk, 1617 [fałszywie; w rzeczywistości o kilka lat później]. Piekarski I. 10. Egz.: Biblioteka Narodowa, XVII. 3.703 adl.	199
11. <i>Jan Kochanowski</i> . Red. F. Kraków, Andrzej Piotrkowczyk, 1629. Piekarski I. 11. Egz.: B-ka Zakł. Nar. im. Ossolińskich, XVII. 2740	200
12. <i>Jan Kochanowski</i> . Red. F. Kraków, Andrzej Piotrkowczyk, 1639. Piekarski I. 12. Egz.: B-ka Zakł. Nar. im. Ossolińskich, XVII. 2929	201
13. <i>Rytmy wszystkie...</i> (wyd. Franciszek Bohomolec). Warszawa 1767. Egz.: B-ka Zakł. Nar. im. Ossolińskich, XVIII. 3963	202
14. <i>Rytmy wszystkie...</i> (wyd. Franciszek Bohomolec, wyd. 2, tytułowe). Warszawa 1768. Egz.: B-ka Zakł. Nar. im. Ossolińskich, XVIII. 9685	203
15. <i>Dzieła polskie</i> . Edycja Tadeusza Mostowskiego. Warszawa 1803. Wybór Pisarzy Polskich	204
16. <i>Dzieła ... wierszem i prozą</i> . Wrocław 1825	205
17. <i>Dzieła</i> . Lipsk 1835. Bibl. Kieszonkowa Klasyków Polskich, t. 14—16	206
18. <i>Wszystkie dzieła polskie</i> . Wyd. K. J. Turowski. Przemyśl 1857	207
19. <i>Dzieła</i> . Warszawa 1864. Bibl. Klasyków Polskich	208
20. <i>Wszystkie dzieła polskie</i> . Lwów 1882. Bibl. Klasyków Polskich, t. 1—2	209
21. <i>Dzieła</i> . Kraków 1882—1883. Wydawnictwa Kazimierza Bartoszewicza, t. 6—9	210
22. <i>Dzieła wszystkie</i> . Wydanie Pomnikowe. Warszawa 1884—1897	211
23. <i>Dzieła</i> . Warszawa 1903. Zbiór Pisarzy Polskich wydawany pod kierunkiem prof. dra Józefa Kallenbacha, II	212
24. <i>Dzieła polskie</i> . Wydanie kompletne opracowane przez Jana Lorentowicza. Warszawa 1919. Bibl. Lit.-Artyst. Muzy.	213
25. <i>Pisma zbiorowe</i> . Wyd. Aleksander Brückner. Warszawa 1924	214
26. <i>Dzieła polskie</i> . Wyd. Julian Krzyżanowski. Warszawa 1953	215

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Biblioteka Pisarzy Polskich
Seria B Nr 23

Redaktor naczelny
JERZY WORONCZAK

Komitet redakcyjny
WŁADYSŁAW FLORYAN, KONRAD GÓRSKI,
WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ,
TADEUSZ WITCZAK (sekretarz redakcji)

oraz

zespół opracowujący „Dzieła wszystkie”
Jana Kochanowskiego

MARIA RENATA MAYENOWA (przewodnicząca zespołu),
JERZY AXER, MARIAN BORECKI, MARIA CYTOWSKA,
MARIA KARPLUK, BOGUSŁAW KREJA, ZBIGNIEW NOWAK,
BARBARA OTWINOWSKA (sekretarz zespołu), JERZY MAŃKOWSKI,
JANUSZ PELC, FRANCISZEK PEŁOWSKI, ELŻBIETA SARNOWSKA
-TEMERIUŚ, ANNA SIEMIGINOWSKA, WIKTOR WEINTRAUB,
KRYSTYNA WILCZEWSKA, TADEUSZ WITCZAK,
JERZY WORONCZAK, LUCYNA WORONCZAKOWA,
JERZY ZIOMEK

Jan
Kochanowski
DZIEŁA WSZYSTKIE

Wydanie sejmowe
TOM I — CZĘŚĆ 1

Psałterz Dawidów

9L

83- Erch

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Jan
Kochanowski

Psalterz Dawidów

FOTOTYPIA — TRANSKRYPCJA

List
Jana Kochanowskiego
do Stanisława Fogelwедера

Opracował
JERZY WORONCZAK

WROCŁAW
WARSZAWA • KRAKÓW • GDAŃSK • ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
MCMLXXXII

Spis treści

	Str.
Nota edytorska	5
Tekst. Reprodukacja fototypiczna — Transkrypcja	7
Alfabetyczny spis incipitów (sporządzony przez wydawców)	455
List Jana Kochanowskiego do Stanisława Fogelwедера (Transliteracja — Transkrypcja — Fototypia)	465

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Biblioteka Pisarzy Polskich
Seria B nr 23

Redaktor naczelny
JERZY WORONCZAK

Komitet redakcyjny
ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUSZ, MARIAN BORECKI,
MIKOŁAJ SZYMAŃSKI (sekretarz redakcji)

oraz

zespół opracowujący „Dzieła wszystkie”
Jana Kochanowskiego

ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUSZ (przewodnicząca zespołu),
ANNA AXER (sekretarz Edycji), JERZY AXER, MARIA BOKSZCZANIN,
MARIAN BORECKI, MARIA CYTOWSKA, ZOFIA GŁOMBIOWSKA,
MARIA KARPLUK, BOGUSŁAW KREJA, JERZY MAŃKOWSKI,
MARIA RENATA MAYENOWA, ZBIGNIEW NOWAK,
BARBARA OTWINOWSKA, JANUSZ PELC, FRANCISZEK PEPŁOWSKI,
MIROŚLAW PERZ, ANNA SIEMIGINOWSKA, MIKOŁAJ SZYMAŃSKI,
WIKTOR WEINTRAUB, KRYSZYNA WILCZEWSKA, TADEUSZ WITCZAK,
JERZY WORONCZAK, LUCYNA WORONCZAKOWA,
ZDZISŁAW ZAWADZKI, JERZY ZIOMEK

Jan
Kochanowski

DZIEŁA WSZYSTKIE

Wydanie sejmowe

TOM VII

Część 2

Proza

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Jan
Kochanowski

Proza

Opracowali
BOGUSŁAW KREJA, BARBARA OTWINOWSKA,
MIKOŁAJ SZYMAŃSKI

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
MCMXCVII

Spis treści

Wstępy wydawców	5
Wybór przekazu i charakterystyka wydania — B. Otwinowska	7
Cechy gramatyczne prozy Kochanowskiego — B. Kreja	16
Aneks 1. Zmiany tekstowe w poszczególnych wydaniach — B. Otwinowska	93
Wykaz błędów druku — B. Kreja	117
Tekst. Reprodukacja fototypiczna. Transkrypcja — B. Kreja	121
<i>Wzór pań mężnych</i>	122
<i>Wróżki</i>	146
<i>O Czechu i Lechu historyja naganiona k temu O cnocie i o sprośności pijarństwa</i>	192
Objaśnienia	239
Źródła i literatura	241
Pozycje z literatury przedmiotu przywołane w objaśnieniach więcej niż	
jeden raz — B. Otwinowska	241
Źródła <i>Słownika staropolskiego</i> — B. Otwinowska	243
Kroniki — B. Otwinowska	243
Spis skrótów stosowanych przy cytowaniu literatury klasycznej —	
M. Szymański	244
Wykaz edycji, wedle których cytowane są teksty nowolacińskie i wło-	
skie — M. Szymański	247
<i>Wzór pań mężnych</i>	248
Komentarz I — B. Kreja, B. Otwinowska	248
Komentarz II — M. Szymański	261
<i>Wróżki</i>	282
<i>Nie frasuj sobie, Mikołaju, głowy</i>	282
Komentarz I — B. Otwinowska	282
<i>Dedykacja Jana Januszowskiego</i>	288
Komentarz I — B. Kreja, B. Otwinowska	288
Komentarz II — M. Szymański	291
<i>Wróżki</i>	291
Komentarz I — B. Kreja, B. Otwinowska	291
Komentarz II — M. Szymański	337
<i>O Czechu i Lechu historyja naganiona, k temu O cnocie i o sprośności pijarństwa</i>	344
<i>Przedmowa Jana Januszowskiego</i>	344
Komentarz I — B. Kreja, B. Otwinowska	344
Komentarz II — M. Szymański	348

SPIS TREŚCI

<i>O Czechu i Lechu historia naganiona</i>	348
Komentarz I — B. Kreja, B. Otwinowska	348
Komentarz II — B. Otwinowska	357
<i>Wykład cnoty</i>	365
Komentarz I — B. Kreja, B. Otwinowska	365
Komentarz II — M. Szymański	371
<i>Iż pijaństwo jest rzecz sprosna</i>	376
Komentarz I — B. Kreja, B. Otwinowska	376
Komentarz II — M. Szymański	385
Indeksy	387
Indeks wyrazów i form polskich w tekście prozaicznym ciągłym — B. Kreja	389
Indeks wyrazów i form polskich tytułów, żywej paginy i oprawy edytorskiej	
— B. Kreja	498
Indeks wyrazów i form łacińskich — J. Woronczak	500
Indeksy frekwencyjne wyrazów polskich w tekstach głównych — J. Woron-	
czak	503
Aneks 2. Z rękopisu Mikołaja Kochanowskiego <i>Plutarchus autor grecki</i> —	
M. Mielczarska	513
Błędy i uzupełnienia (Jan Kochanowski, <i>Dzieła wszystkie</i> , t. IV: <i>Pieśń</i>) — K. Wil-	
czewska	519

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

/ Biblioteka Pisarzy Polskich
Seria B Nr 23

Redaktor naczelny
JERZY WORONCZAK

Komitet redakcyjny
MARIAN BORECKI,
ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUSZ,
MIKOŁAJ SZYMAŃSKI (sekretarz redakcji)

oraz

zespół opracowujący „Dzieła wszystkie”
Jana Kochanowskiego

ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUSZ (redaktor naczelny Edycji),
JERZY AXER, MARIA BOKSZCZANIN, MARIAN BORECKI,
MARIA CYTOWSKA, ZOFIA GŁOMBIOWSKA,
MARIA KARPLUK, BOGUSŁAW KREJA,
JERZY MAŃKOWSKI, MARIA RENATA MAYENOWA,
ZBIGNIEW NOWAK, BARBARA OTWINOWSKA, JANUSZ PELC,
FRANCISZEK PEPIŃSKI, MIROSLAW PERZ,
ANNA SIEMIGINOWSKA, MIKOŁAJ SZYMAŃSKI,
WIKTOR WEINTRAUB, ANNA WERPACHOWSKA (sekretarz Edycji),
KRYSTYNA WILCZEWSKA, TADEUSZ WITCZAK, JERZY WORONCZAK,
LUCYNA WORONCZAKOWA, ZDZISŁAW ZAWADZKI,
JERZY ZIOMEK

Jan
Kochanowski

/ DZIEŁA WSZYSTKIE

Wydanie sejmowe

TOM I

PSALTERZ DAWIDÓW

Część 3

Indeksy wyrazów i form

✓ POLSKA AKADEMIA NAUK
✓ INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Jan
Kochanowski

✓ Psalterz Dawidów

Część 3

Indeksy wyrazów i form

Opracował
JERZY WORONCZAK

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
MCMXCI

Cat (GL)
exchange

Spis treści

[Wstęp]	5
Indeks wyrazów i form polskich w tekście wierszowanym	6
Indeks wyrazów i form polskich tytułów, żywej paginy i oprawy edytorskiej	350
Indeks wyrazów i form obcojęzycznych oprawy edytorskiej	354
Indeks wyrazów i form polskich w liście do Fogelwедера	355
Indeks wyrazów i form łacińskich w liście do Fogelwедера	362
Indeks frekwencyjny wyrazów polskich w tekście wierszowanym	365

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Biblioteka Pisarzy Polskich
Seria B Nr 23

Redaktor naczelny
JERZY WORONCZAK

Komitety redakcyjne
WŁADYSŁAW FLORYAN, KONRAD GÓRSKI,
WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ,
TADEUSZ WITCZAK (sekretarz redakcji)

oraz

Zespół opracowujący „Dzieła wszystkie”
Jana Kochanowskiego

MARIA RENATA MAYENOWA (przewodnicząca zespołu),
JERZY AXER, MARIAN BORECKI, MARIA CYTOWSKA,
MARIA KARPLUK, BOGUSŁAW KREJA, ZBIGNIEW NOWAK,
BARBARA OTWINOWSKA (sekretarz zespołu), JERZY MAŃKOWSKI,
JANUSZ PELC, FRANCISZEK PEPIŃSKI, ELŻBIETA SARNOWSKA-
-TEMERIUŚ, ANNA SIEMIGINOWSKA, WIKTOR WEINTRAUB,
KRYSTYNA WILCZEWSKA, TADEUSZ WITCZAK,
JERZY WORONCZAK, LUCYNA WORONCZAKOWA,
JERZY ZIOMEK

Jan
Kochanowski
DZIEŁA WSZYSTKIE

Wydanie sejmowe
TOM I

PSAŁTERZ DAWIDÓW
Część 4

Melodiae na Psalterz polski
przez Mikołaja Gomółkę uczynione

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Jan
Kochanowski

Psałterz Dawidów

Część 4

Melodiae na Psałterz polski
przez
Mikołaja Gomółkę
uczynione

Fototypia tekstu

Przygotował do druku
MIROSŁAW PERZ

WROCŁAW
WARSZAWA • KRAKÓW • GDAŃSK • ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
MCMLXXXIII

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Biblioteka Pisarzy Polskich
Seria B Nr 23

Redaktor naczelny
JERZY WORONCZAK

Komitety redakcyjne
WŁADYSŁAW FLORYAN, KONRAD GÓRSKI
WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ
TADEUSZ WITCZAK (sekretarz redakcji)

oraz

Zespół opracowujący „Dzieła wszystkie”
Jana Kochanowskiego

MARIA RENATA MAYENOWA (przewodnicząca zespołu),
JERZY AXER, MARIAN BORECKI, MARIA CYTOWSKA,
ZOFIA GŁOMBIOWSKA, MARIA KARPLUK, BOGUSŁAW KREJA,
ZBIGNIEW NOWAK, BARBARA OTWINOWSKA (sekretarz zespołu),
JERZY MAŃKOWSKI, JANUSZ PELC, FRANCISZEK PEPŁOWSKI,
MIROŚLAW PERZ, ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUŚ,
ANNA SIEMIGINOWSKA, MIKOŁAJ SZYMAŃSKI, WIKTOR WEINTRAUB,
KRYSTYNA WILCZEWSKA, TADEUSZ WITCZAK, JERZY WORONCZAK,
LUCYNA WORONCZAKOWA, ZDZISŁAW ZAWADZKI,
JERZY ZIOMEK

Jan
Kochanowski
DZIEŁA WSZYSTKIE

Wydanie sejmowe
TOM I
PSALTERZ DAWIDÓW
Część 5

Melodiae na Psalterz polski
przez Mikołaja Gomółkę uczynione

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH

Jan
Kochanowski

Psałterz Dawidów

Część 5

Melodiae na Psalterz polski
przez
Mikołaja Gomółkę
uczynione

Wstęp i transkrypcja nut
MIROSLAW PERZ

Transkrypcja tekstu
JERZY WORONCZAK

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
MCMXC

Spis treści

Wstęp	5
Transkrypcja	39
Wykaz błędów tekstowych pierwodruku	176
Uwagi edytorskie i komentarz rewizyjny kompozycji	184
Indeks psalmów w kolejności numeracji	192
Indeks psalmów w kolejności alfabetycznej incipitów łacińskich	200
Indeks psalmów w kolejności alfabetycznej incipitów polskich	205